

In Skaitytojus

Szioms dienoms musu agentas p. Petras Abraitis isz Brooklyn iszwaizuos in Philadelphia ir pasikui in Baltimore, tures su sawims surasza wisu musu skaitytoju ir kolektauos prenumerata kuriu jau laikas pasibaige. Taigi uzpraszome brangius skaitytojus, idant pasirupintu uzmoketie uz „Lietuva“ musu agentui, tai jums nereiks kasztuotis su siuntimu pinigų. O teipgi uzpraszome kitus brolius lietuwynkus idant teiktusi uzirsazytie „Lietuva“ pas musu agenta P. Abraitis. Tures su sawims ir kanygu, kas nores tai gales gaut pirkie. REDYSTE.

WIENYBES MUMS REIKIA!

Kaip paziurai in ta platu swietu, o areziau in kožna tauta, taigi niekur ko geresnio nepamatysi, kaip tik iszsidwejojima. Sztai kaip jau girdejote, kad lenkai rengia sutwertie teip wadinama „Liga“ kuri wienytu wisus lenkus gywananczius Amerikoje, prie kurios jau nekarta ir Lietuwis uzpraszinejo prisidietie; paziurekime kas eze darosi. Wisi bewiek lenkiskzi laikraszeje pareme ta uzmanyma ir tartum po wisa Amerika atsimusze lyg wienas balsas paremimo, o eze nežine isz kur isz lenda koke tai broszura, be wardo autoriaus ir sumaiszo mineta „Liga“ su dumblais. Isz wiso teksto tosios broszuras nurodo, jogei „Związek N. P.“ didžiausei prieszinasi tai „Liga“ ir galbut jos autorei yra isz „Związeko“.

Taigi sakau, kad kur tik paziuresi, wisur pamatysi iszsidwejojima; ar tai imsi lenkus, ar lietuwis, ar kita kokia tauta, kiekwie na turi sawo dwi partijas, kurios wiena kitai yra prieszingos. Jaigu wiena ka užmano, tai kita iszpeikia ir tos dwi partijos nesutinka tarp sawias teip, kaip ugnis su su wandeniu.

Kaip tarp lenku, tas pats ir tarp lietuwu darosi, ir eze turime dwi partijas: „Susiwiennyjima“ ir „L. M. D.“, kuriodwi tarp sawia amžinai kremtasi, wiena kitos skandynas ir iszmislineja nesutwertus daiktus. O prisikluw sykiune abiejų balsams, tai iszgrisine nepalauienczius szaukimus: Brolei, wienybes reikia! Brolei, wienybes reikia! Na ir kas isz tu szaukimu. Galitua szauktie diena ir nakti, jaigu sawo darbais žmonis iszdwjojatua, tai szaukimai liks szaukimais, o wienybe tuom nesutwerts.

Szendien, kaip duodasi matytie tai iszsidwejojimas tarp lietuwu nuego labai toli ir jau galbut jisai negryž, užtaigi ir burna auszyt ant to ne užsimoka. Deltogi butu rodžias geriau, kad tos dwi partijos perstotu wiena kitos paisytie, o kožna welyji intusi atsakanczei už sawo darbo; katra sau koky kela apsirinko tegul tuom ir eina, tegul dyrba sawo darba, o in swetimis nesikisza, o po nekokių laikui duosis matytie, kaip Kristus pasake: „Isz waisiu juos pažysitia.“ Pažiuresime, kuri partija antesz žmonems didesnius waisius, ta aprinksime už geresnia.

Užtaigi wisiems broliams lietuwims welyjame neklausytie keno pasaku, inkelbejimu, bet tegul pasiklausia pats sawo szaines, tegul kiek galedamas griebiasi prie apszwjetimo, tegul apmasto kas del jo gali butie geru, o kas projujgu, ir pagal sawo nuomonia, tegul sau apsiarena partija prie kurios glaustis, idant po laikui ne rugotu ant prikalbejimu.

Isz Uzmares.

Isz Lietuwos.

Suwolku rodyb. Naumieszczio paw. Gelgaudiszkiu, parap. yra jau no senei apszauktas kaipo pesztuku kaimas „Mazuriszkei.“ 1889 metuose taikiesi akywas atsitikimas, bet skaitydamas wisus lietuwiskzus laikraszczius, neradau niekur ape tai pamineta.

Gelgaudiszkiuose laike kokio atlaido [atpusko], kada jau Mozuriszkiu kaimymai stowi susitelkia in wiena kuopa, tai jau gali tike-tis ta diena nemažo kraujo pralejimo. Augszcziau mineta meta rudens laike, du ukynykai susitare waziuotie in Pylwiszkis ant turgaus: wien isz Jotiszkiu, o kits isz Mozuriszkiu, *) kuriudu buwo priesz tai susipykia. Kada ant turgaus gerai iszsigere, waziuodami namo atsimiue wienas kitam atkarszytie: Jau buwo netoli namu, kada mozuriszkis sukiro smagei arklus ir pradejo lektie kaip tik arklei inkabina. Dalekus užsisukima kelo, kaip smarkei pasuko, wežimas apsiwože in grabia ir anas nabagas jotiszkis pateko požežimu, o mozuriszkis kuris tyczia tai padare, spejo nuszkotie szale. Tasai biednas paglemztas po wežimu szauke pagelbos no sawo draugo, bet kur tar szits gelbes, jis džiaugiasi po arkly, tai jis sawajy atsikabines nujoje namo, o szy ir pame-tie beszaukenty pagelbos.

Po watandai sumislyjo duotie žinia jo namiszkiams, idant eitu gelbetie sawo gaspadoriu. Szie iszgirdia toky atsitikima, bega, o tai buwo da net per 3 wiorstus no namu. Atbegia randa sawo gaspadoriu wos gywa po wežimu prislegta. Atwerite wežima, užde-jo gaspadoriu ant jo, parweže namo ir kogreicziausei siunte kuniga parwežtie. Da furmanka tik isz kiemo iszwawezuo, o jau gaspadorius mirtie pradejo, sugražino atgal waznyczia ir žmogelis pasimire.

Po keli nedelu pagrabo mineto ukynyko atwazewo felezeris, liepe iszkastie nabasznyka, kury iszmisinejas atrado, jogei ne sawo smerczia yra mirias, pradejo tyrinetie. Isztyre jogei tasai mozuriszkis buwo priezaszeze jo smerties. Tada sueme jy ir inosdino in kalejima. Szis žinodamas Rosijos istatymus, inkiszo klas deszimtis rublu felezeriui ir tapo paleistu.

Matot ka pinigai daro, gali wokt, gali užmuszinet, jai tik pinigų turi kur reikia inkiszi, tai wiskas nueina ant gero.

Sziame kampelyje daug swarbiu taikiesi atsitikimu, noredamas wiska apraszytie, tai reiktu daugel laiko ir kantrumu.

KURMIS.

—o—

Jau nor syky užbaige.

Sondara Rosijos su Prusais ape mokejima akezyžes jau yra užbaig-ta. Rosija su Prusais ape ta sondara derojosi gana yga laika, nekarta lenkiskzi laikraszeje at-kartojo „wojna cłowa,“ ka neku-rie lenkai iszgirdia snekejo, kad busent kare Rosijos su Prusais, wienok jau szendien persiwa-jewojo ir susitaike tame dalyke. Organas urediszkas ministro fi-

*) Galia, kad raszejas nepaduoda nei wieno wardo tu žmoniu.

nansu paduoda aprokawima kiek Rosija trotyjo ir kiek pelnyjo ant naujos sutaikos su Prusais preky-steje. Iždas Rosijos ant nekuriu nusileidimu trotyja 2.600.000 rublu, bet už tai tik pats inweži-mas jawu Rosijos in Prusus pel-nys daugiau 6 milijonus rublu. Apart to inwežimai kitokiu tawo-ru isz Rosijos in Prusus pasidau-gys ant 50 milijonu rublu. Nau-dingiause del Rosijos yra, kad da-bar mokes akczyžia už ruska ke-resina no mieras, o ne no swaro. Ruska keresina yra daug sunkesne už amerikonzska ir per tai pir-miau negalejo tesetie anai. Dabar galbut ruskoji iszwys amerikoni-szka isz Prusu.

Teipogi girdetie isz Prusu sne kos, sakd, kad po užwerimui son-daros, galbut Prusai wela pawe-ls kelaucie Rosijos emigrantam in Amerika. Tikrai nežine, bet teip yra menama.

—o—

Wel sumisziimas Santan-deryje.

Anarchistai nesilauja naikytie gywentojus miesto Santander, Hiszpanijoje. Diena 26 Kowo, per anu gera rupesty, tapo užmu-sztu 18 žmogystu. Wela porte už-dege dinamita ir suede tiek nekaltu žmoniui, [kad juos welnei, jau arsziau inkwizicijos daro, ant ku-rios jie nenustoja rugoja.] Kada wisas miestas lydejo negywelum in kapus, tai anarchistai pasilikia mieste iszdauže langus ofisu, la-bjausei tos kompanijos, kurios garlaiwy iszsodino su dinamitu in padangius, o paskui užpuole ant namu gubernatoriaus, wienok palicija pergalejo ir atstume juos szalin. Antgalo nusitrenke in porta ir nukirto lynus no kito garlai-wio tos kompanijos, kury wilnys mariu nunesze kasžin kur.

Teipogi mieste San Lucar de Barrameda, netoli Kadykso susi-rinko anarchistu arti 2.000 ir mar-szawo per uleycias su raudonod-mis welawomis, giedodami rewolu-cijonizskas giesnias, o paskui užpuole ant kromu, pradejo juos plesztie, rubawotie, ir naikytie. Pa-liejia neinstenge ju nustumtie, tu-rejo kariumenia užtrauktie. Bai-syngos bledes padarytos.

—o—

Prieszai anarchistus.

Isz Berlino daciua žine, kad swarbiausios wieszpatystes Euro-pos susikalbejo tarpu sawes naiky-tie anarchistus kaip galeda-mos. Isz pradziu nekurius wal-džios buwo nenoreja pristotie ant to, bet kada szendien teip insiki-rejo darbai anarchistu, wisos pra-deda eitie prieszai juos.

—o—

Del Pittsburghieciuu.

Jau keli randasi, ka skundžiasi kaa užmokejo K. Tomaszauckui pinigų ir gaziety negauna. An-tru sykiu apgarsiname idant ne-duotutia pinigų Tomaszauckui, ba tas žmogus apsirgo ant sumai-szymo proto in mums pinigų ne-prisiunczia. Pirmiau, kada buwo sweikas tai už pora skaitytoju pri-siunte in tiems gazieta siunczeme, o kada tolu pradejo gromatose raszytie nesutwertus daiktus, ir gawomia žinia no jo, susiedu jo-gei gawo liga galwos, tai apgarsi-nomia wisiems, idant su sergan-czių žmogum ne užsidetutia, ba mies negalejome žinotie ape jo sweikata.

REDYSTE.

Isz Amerikos.

Persiszwowe.

Danesza isz Shenandoah, Pa. kad nekoks Andriukaitis, kuris buwias karsztu platytoju „L. M. D.“ ir nekaipo tewu wisu walmamisu, emias persiszwowe. Sako nuego pas Szlupa ir tenai paemias rewolwery bowyjos, ne-žine kaip ten gaidys rewolwerio sumusze ir kulka inejo tiesiog in gerkla. Korespondentas platesnes žinios ape jy nepaduoda, ar ty-cze ar ne, ir ar da gywas ar jau nu-mire, tik tiek pasirodo, kad galbut tyczia szowe, jaigu jam pacziam kulka in kakla pataike, nes jaigu ne tyczia, tai greicziau butu in ka kita pataikias, o ne in sawes, juk žmogus atgryžias in sawes rewolwery nenores jy bandytie.

Duosis tolu ape jy iszgyrstie kaip ten buwo.

—o—

Isz Pittstono. Pa.

Pittstono lietuwiszka bažnyczia bus padidyta. Bus padaryta ant kryzewos ir tures tris ine-jimus ir boksztas bus darytas aug-sztesnis. Wisas pataisymas bažny-czios kasztuos \$6,830. ape ka bu-wo apgarsyta 14 d. Kowo angli-szkame laikrasztuje Wilkes Barre Record. Tik gaila, kad in wieta lietuwiskos bažnyczios buwō ap-garsyta lenkiskia. Geda padawe-jui tokios žinios. ...

Diena prisikelimo isz grabo Wieszpaties apwalszcziojome dailei ir iszkilmingai. Per wisa nakti, no 6tos subatos wakaro i-ki 6tai nodelos ryto, stowejo prie grabo Kristuso „Gwardija sw. Jurgio“ kurie persimainydami po keturis wyrus sergejo grabo Wie-szpaties. Ant rytojaus laike „re-zorekijos“ teipatt kareiwai tar-na-wo, o per misziąs puikei gra-lyjo „Lietuwiszka Orkestra“. Gwardija sw. Jurgio jau yra gerai iszmokyta ir atlieka sawo užduo-tia kaipu tikra kariumene. Už-ka tegul buna jiems garbe.

WIETINIS.

—o—

Naujas lietuwiskas lai-kraszitis.

Skaitome „Vienybej“ kad su 6 d. Balandžio iszeis naujas liet-u-wiskas laikrasztis, kury iszduos J. Pauksztis su pagalba kunigu, apginiute szwento tikejimo. La-bai iszmintingai daro. Jaigu jau keli laikraszeje iszdygo ant nu-griowimo katalikystes, tai delko nors wienas negali rastis ant jo apgynimo. Sztai „L. M. D.“ už-simane wisiems lietuwiams per-priewarta inkalbetie, lyg swei-ka-m liga, kad popiezius parda-wias wisus katalikus maskolui. Taigi kunigai priwalo iszduotie laikrasztu toky, kuris iszguldine-tu tikejima katalikiskia ir iszro-dytu swietui anu mokslincziu me-lagystias užmetinetas ant jo. Nes kiti laikraszeje norint ne yra priszingais tikejimui wienok užsi-iminietie wien tik iszguldymu re-ligijos negali, ant to turi butie specializskas laikrasztis ir turi butie kopigiausias, idant ir bied-niausias žmogus galetu jy užlai-kytie, o tada perskaitias wiena ir kita, pažis kas jam yra gero, o kas blogo. Toky laikrasztu wertetu biedniems dyka duotie, nes mato-ma kaip „Nauja Gadyne“ daro, toji wisur siunczia už dyka sawo laikrasztu ir tik isz to pasisotina,

kad žmones jy skaito, o prenume-ratos jau nereikalauja. Taigi ku-nigai rodžias daugiau turi pajegos neigu toke „L. M. D.“ tegul ne-pasigaili ant platinimo naudingu rasztu.

—o—

Nauja kariumene.

Mieste Massillon, Ohio, wiens smarkus wyras, nekoks Coxey, organizawoja kariumenia isz dar-binyku ir wisi pesti leidžiasi eitie in Washingtona, idant stotie priesz kongresa ir reikalautie darbo.

Labai tai butu iszmintingas už-manymas, jaigu tasai Coxey eitu keli teisybes, nedarytu jokiu ap-gawyscziau, neskiaustu kitu, neuž-kabinetu pakelemis nekaltu žmo-niu, o tik iszteisybes eitu ir sto-tu prieszai kongresa ir reikalautu darbo del tekstancziu badauen-czių žmoniui. Jaigu jisai tas Coxey isztikro jieszkotu teisybes ir tikrai rupytsi del gero darbiny-ku, tai be abejones jo kariumene suaugu in milžiniszka armija, wisi darbinykai isz wisos Ameri-kos glaustusi prie jo, o kada toke milžiniszka armija stotu prieszai kongresa, be abejones priwerstu tuos didžgalwius kongresmanus greicziau užbaigtie ju seimawimus ir leistie krutetie wisus fabrikas Amerikos.

Kožnas žmogus, jaigu nors kiek apsisistos ir pamyslys ant szendie-nykszczio padejimo darbinyku A-merikos, niszkei supras, kad nieks kitas nekaltas szios dienos bedar-biet, kaip tik kongresmanai. Del-ko tie darbai teip su sykiu sustojo wisoje Amerikoje? Kas per prie-žastis? Ar medegos truksta, ar jau swieto tiek priwiso Ameriko-je, kad ta žeme ju iszmaityt ne-gali? — Kas eze pasidare dabar?

Nei tas, nei kitas. Swieto ne-ra perdaug. Da bewiek puse A-merikos yra tuszczios, da galina butu wisa Europa patalpytie in Amerika ir da butu ant gywentoju retesne neigu szendien Europa yra. Medegos netrūksta ba turi-me Amerikoje inwalas jawu, me-džiū rudos, aukso, sidabro keresi-nos, druskos ir wisko ko tik reik-ka; tik tegul ta wiska leidžia in krutejima, tegul duoda žmonems dyrbtie, o wisko užteks ant Ame-rikos ir nereikalaus gabentie kur isz užmares, ant ko szendien ne-kurie kongresmanai galwas sawo džiowina, kaip but galima sweti-mus taworus ingabentie in Ame-rika. Amerika swetimu taworu bewiek wisai nereikalauja, ji turi sawu ikwalei, tegul tik duoda juos žmonaemis isz imtie isz žemes ir iszdirbtie, tai iszteses ju netik ant wisos Amerikos, bet da gales ir kitoms žemems parduotie, jaigu kas reikalas. Žinoma, kongresma-nai iszranda reikala inwežimo in Amerika isz swetimu žemiu žalu materijolu, kaip jie wadina „row materials,“ ba jie tame mato sawo bizny, tai sneka kad in wežimas tokiu daiktu in Ameri-ka yra neatbutinai reikalyngu, del ko ne snekes už sawo bizny, ko-žnas ta darytu ir nei wienas no sawes neatstumia, jiems neina a-pe padejima wiso krajas darbiny-ku, tik eina ape sawo pelsa, o darbinykai tegul sau nors pasika-ria.

Už taigi, jaigu toksai Coxey, kuris renka darbinykus in wiena kuopa ir nori su milžiniszku pul-

ku ju stotie prieszai kongresa ir reikalautie teisybes, butu labai geru ir pagirtinu daiktu. Jaigu jisai tik su pasiszwentiniu tai darytu, be abejones darbinykai wi-sos Amerikos stotu su juom in re-da ir wiski laikra-szeje parentu jo užmanyma, o su tokia milžini-szka syla wisu darbinyku, priwer-stu waldonus duotie darba darbi-nykams ir moketie už jy kaip priguli; nieks tada nedrystu prie-szytis priesz tokiu baisia syla dar-binyku.

Bet kaip girdetie isz danesziomo wisu laikraszcziau, tai nupeikia pa-sielgim „Coxey“jo. Sako kad jau tas Coxey pridyrbo gana szposu, padyrbo „czeky“ ant \$1000, ku-ris pasirode jogei yra falszywu, o jo žmones, su kureis marszuoja in Washingtona ir 26 Kowo ap-sinakwojo miestelyje Louisville, Ohio, apipuola naktimis žmoniu ir apipleszia no ju dizegorelus ir pinigus; sako kad wisas jo tas „waiskas“ susideda isz wienu wa-giu ir laufferiu. Jaigu teip isz ti-ko yra, tai žinoma, kad Coxey toli ne nueis su sawo užmanymais nei wienas geras žmogus nesiglaus prie tokiu, kitas welyi badu numirtie, nei ka suteptie warda sawo. Ir galbut kad tai teisybe, ba jau senei jis apgarsino, idant darbinykai intu tame dalywuma, o ik sziam laikui turi wiso szali-nyku wos szimta su wirszom. Jau galbut žmones pažino kuom kwe-pia tai per tai ir szalinasi, ba jaigu eitu jisai keli teisyngu tai ik sziam laikui jau butu turejus tuk-stanczius, o ne szimta szalinyku.

Duosis girdetie kas talau su juom nusides ir ateinanczeme lai-ke paduosim žinias ape tai. Jaigu matyt bus kad ant gero weda, tai remsime wisom sytom toky užma-nyma, o jaigu ne, tai tegul sau waziuoją sawo keld.

Lietuwiskas Politikisz-kas Klubas 6tos Wardos.

Lietuwiskas Palitikiszkas Klu-bas 6tos wardos kaip matytie tai suaugis in milžiniszka Kluba. Ant mitingo pereita sereda, saloje L. Azuko norint, ta diena buwo ga-na bjauri purnis, wienok susirin-ko užganetina lietuwu ir 16 nau-ju sanariu prisirasze. Dabar ne-deloje bus antras mitingas, 6 ady-na wakare toje paczioje saloje L. Azuko, ant kario užpraszome wisus brolius lietuwynkus, idant teiktusi ko daugiausei susirinktie ir prisiraszytie prie klubo, o kada jau bus atsakantis skaitlus sanariu tada aprinksime wirszynkus, isz kaseriu, iszpirksime „czartery“ ir powalei pradesime apspazytie su palitikiszkais reikalais, o sulau-kia rudens turesime didelus rin-kimus wisokuu urednyku, galbut jau munis nusiseks ir sawo žmo-niu nors koky inkisztie ant uredo miesto, powalei ir mes pradesi-me pastotie ant koju. Tiktai tu-rime kodaugiausei risztis in wiena didela kuopa, tai yra in kluba idant turetume syla. Teipogi yra daugybe ka neturi amerikoni-szku popieru, taigi tegul risza-si in kluba, o sulaukus radens aptures popieras kožnas wienas.

Budami iszkrikia niekad nieko sau gero nepadarysime, tiktai ta-da galesime ka nors pradetie, kada busime wisi susijungia in wiena twyrta ryszų.

The Lithuanian Weekly "Lietuva"

PUBLISHED EVERY SATURDAY.
Executes all kind of Job Printing and trans-
lating in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed
"Lietuva" Publishing Co.,
954 33rd St., Chicago, Ill.

Nedelinis laikraštis "LIETUVA"

Išleista kožna Subata Chicago, Ill.

KASZTUOJA:

ANT METU AMERIKOJE.....\$2.00
IN UŽMARIA.....\$3.00

Laikraščio (korespondencijos) ir laiško tu
ri buti adresuoti ant šio adreso:

"Lietuva" Publishing Co.
954 33rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS.

Pisnigai turi būti siunsi per MONEY ORDER arba
GROMATOS REGISTRACIJĄ ant šio adreso:

A. OLSZEWSKIS,
954 33rd St., Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Redytojas.

Kaip reik siunsti pinigai.

—O—

Daugumas iš lietuvių, o la-
bjausie kurie nepersenei iš Lie-
tuvos pribuvia, nežino kaip pri-
siunsti pinigų už laikraštį, kny-
gas, arba ten koki doliery pra-
sanciam savo prieteliui. Tankei
atsitinka daugybė klupato tokiuo-
se dalykuose, deltoji jaučiamie
už reikalinga žmonoms paaisk-
tyti, kokiū būdu ir kaip geriau yra
siunsti.

Siuntimas pinigų yra ketverio-
pas: registrawotoje gromatoje,
per „Money Order“, per „Postal
Notes“ ir per banką.

Jaigu noritie siunsti registra-
wotoje gromatoje, tada reikia pi-
nigai sykiu su gromata indetie in
koperta, koperta užklijuotie, pri-
lypytie marka už 10 c. parasy-
tie adresa to, kuriam pinigų nori
siunsti, o ant kitos pusės koper-
to turi parasytie savo adresa,
tada turi paduotie in rankas pocz-
meisteriui ir papraszytie idant iš-
duotu kwita, jogei no tawias pri-
eme registrawota gromata. Bet
tokioje gromatoje daugiau neuž-
simaka siunsti pinigų kaip \$5, ba
jaigu siunti daugiau, o kada paten-
ka in rankas smarkaus gromatne-
szio, kuris suwuos, kad tenai pini-
gai randasi, tai jis pataikys juos
grazei iszmitie ir gromata atiduos,
nes pacztas yra atsakomas tikiai
už gromatą, o ne už pinigų. Zi-
noma del poros dolieriu joks grom-
matneszis nenores pagadytie sau
warda.

Siuncziant per „Postal Notes“,
daugiau negalima pasiustie, kaip
\$5, bet jaigu ta nota kas no
pawogtu arba jisai pamestu, tai
kitas ja radias, gali su jai paczte
gautie pinigų.

Ant didesnes sumos pinigų yra
geriausiai iszpirktie „Money Or-
der“. Atejus ant paczto reikia
parasytie aplikacija, jaigu patys
nemokatia ja parasytie, tai rei-
kia kito ko papraszytie kad ja pa-
raszytu, o mažuose miesteluose,
tai ir pats pacztorius parasyš,
tada pacztariui paduokie pinigų,
o jis tau duos iszraszias melyn-
korta, tai yra „Money Order“,
tada ta Ordery indek in gromata
ir prisiusk tam, kuriam siunti pi-
nigų, o tasai gawias Ordery, nu-
eis ant paczto ir su juom atsiims
pinigų. Tankei taikosi, kad siun-
czia pinigų per „Money Order“
in redystia musu, bet pyrmu sy-
kiu gawes in sawo rankas toki Or-
dery, ne žino ka su juom darytie;
pamisyty kad tai yra kwita del
jo, insidejas ja sau in keszeni
neszioja ir laukia atsakymo no
pinigų, o nesulaukdamas jau ra-
szo ir keikia, sako — asz tau isz-
siuncziau tiek ir tiek pinigų, delko
man neatsiunti ko prasziau? Ar-
ba wel insidejas „Ordery“ in ke-
szianiu ir raszo gromatą, sako isz-
siuncziau tiek ir tiek pinigų ant to

ir to dalyko. O nežino, kad tas
Orderis, kury jis prie sawias ne-
sziojesi, yra pinigai ir be jo nieks
negali gawie.

Užtaigi kada per „Money Or-
der“ siuncziant pinigų, turitia
ta Ordery kogreicziause prisius-
tie tam, kam pinigai yra siuncziami.
Kaip su „Money Order“, teip
lygei ir su bankos „czekiu“. Jai-
gu bankoje iszperkatia „czeky“,
tai turitia jy prisiustie tam, kam
pinigų siuncziant, o su juom gaus
pinigų sawo bankoje.

Delto sakosi, kad geriausei yra
siustie pinigai per Money Order
arba per bankos „czeky“, kad nie-
kad prapultie negali. Ba jaigu
ta Ordery arba toky czeki pame-
stum, o rastu kitas, arba jaigu
kas no jo pawoktu, tai pinigų wie-
nok negaus, ba ant tokio czekio
arba Orderio pinigų moka tikiai
pažystamiems, o jaigu nepažysta,
tai turi turetie swietkus tokius,
kuris pacztas pažysta, per tai jo-
kiu būdu kitas, pinigų negali isz-
imtie.

Isz Lietuwiszku Ko- loniju.

Hazen, Ark. 26 Kowo 94.

Kada perskaicziau Nr. 10 „Lie-
tuvos“, ape „Grand Excursion“,
jogei 13 Kowo waziuos daug lie-
tuwiu in Lietuwiszkas Kolonijas,
laukiau tos dienos su nekantru-
mu, idant pamatytie daugiau sa-
wo brolu. Seredoj ape pietus prie
stacjijos Hazen dawiesi girletie
smarkus dundejimas, warpas su-
skambejo, szwilpyne suszwilpe,
ziarau — apsisztojo trukys prie
stacjijos. Begu kogreicziausei pa-
ziuretie. Iszeina isz trukio wisio-
kiu tautu žmones: anglikai, wo-
kieczai, czekai, o musu lietuwiu
nematytie. Antgalo iszeina du
usuoti wyrai, gerai apsiwedie ir
iszrodo baltesneis ant weido. Tar-
tum kas pasake, kad tai yra lietu-
wei, prieinu drasei ir klausiu lie-
tuwiskai, isztiesu lietuwei! Kas
perdziaugsmas musu buwo, tuo-
jaus leidomes apziuretie laukus.
Buwo tai Simonas Liszauckas isz
New Yorko ir Silwestras Price
wiczia isz Waterbury, Conn. Pa-
matia lauku wertuma, tuojaus
pirkosi Liszauckas 80 akru ir Pri-
cewiczia tiek. Liszauckas maty-
damas kad jau wis tiek, szymet ya-
ra perwel setie, taigi sugryzo da
atgalos ant nekocio laiko, o Pri-
cewiczia kaipo da budamas neže-
notu, tai apsiliko su wis czionai
idant geriau isztyrtie wertia lau-
ku ir sweikuma oro.

Labai iszmingiai tie brolei
padare, kurie no sawo wardo pa-
siunte Pricewiczia, jisai cze pa-
gywenias persiludys ape wiska ir
duo geriausias paaiszkinima ki-
tiems sawo broliams, kurie jau ga-
les persikeltie cze be abejones ir
pradetie sawo gywenima.

Tuomsyk pasilikame wisi swei-
ki Arkanso farmerei, ko ir jumis
mielas redytojau welyjame isz ti-
kros szirdies swiekatos ir gero
pasiwedimo.

Su guodone,

JUOZUPAS BUTKUS.

Wietines zinios.

—O—

— Nedelos wakare 6 adyna, pas
L. Azuka bus didelis mitingas
Klubo 6tos wardos. Praszome su-
sirinktie kodaugiau sei.

KOMITETAS.

— Kas toks siunte photogra-
phijas in Szilely, red. Kauno, Te-
odorui Miknai. Tegul ateina in
redystia atsiimtie, nes pargryzo
atgal.

— Nedeloje 1 Balandzio, tuo-
jaus po miszparui, saloje L. Azu-
ko, 3301 Aubur ave. Liet. Indep.
Klubas laikys sawo mitinga, ant
kurio uzpraszo wisus sanarius to
Klubo, idant teiktus pributie; bus
rinkta nauja wyrausybe.

KOMITETAS.

— Subatoje 31 Kowo, 6 ady-
na wakare, saleje po nr. 634 S.
Canal St. Lietuwiszkas Palitiki-
szkas Klubas 7tos wardos, po war-
du „Lincoln“ laikys sawo mitin-
ga, ant kurio uzpraszo wisus lie-
tuwus, idant teiktusi kodaugiau-
sei susirinktie, bus kalbetojei wi-
sokios kalbose.

KOMITETAS.

— Szymet Chicagoje, per We-
lykas, lietuwiszkoje bažnyczioje
buwo tiek žmonių, kad kaip szio-
ji bažnyczia pastoje, tai da nie-
kad tiek neturejo; puse netilpo
in bažnyczia. Prisikelimas Wie-
szpaties buwo apwaikszeiotas
neiszsakytai puikei. Garbe musu
klebonui.

— Nedeloje 1 Balandzio, tuo-
jaus po miszparui, bažnyczioje sa-
loje „Didwieri Witauto“ laikys
sawo menesiny susirinkima, ant
kurio szirdingai uzpraszo wisus
sanarius tos draugystes, idant
teiktusi pributie, o teipogi uzpra-
szo ir tuos katrie noretu prisira-
szytie in ta Draugystia.

WYRIASUYBE.

— Seredoje, kada buwo toke
bjauri pusnis, „cabele car“ linijos
Madison pradejo lektie neswieti-
szku greitumu ir nežine kokiū bu-
du dasigawo in kitas wezia, o tu-
nelyje wiso sawo smarkumu už-
leke ant karo Milwaukee, einan-
czio prieszai. Wisi pasazierei bjau-
rei susikrete, wiena moteriszka
teip balsei suzeide jog turejo „do-
ružkoju nuweztie in lingonbuty.“
Du pirmutinei karai in pusia su
byrejo.

— Isz wisu salunu Chicagosu-
laiko puikiausia SALUNA ir
RESTAURACIJA Stanislawas
Rokosza, lietuwis, po nr. 109 W.
Randolph str. Turi daugybia cys-
tu ruimu del swezių; prijima
ant „boardo“, walgis geras lo-
wos czystos, o mokestys labai že-
mos. Rodyjeme wisiems, kurie
atwaziuojatia in Chicago, nusidu-
tie pas jy ant nakwynes, o busi-
tia kograziausei prijimti.

— Lietuwiszkas Republikonisz-
kas Klubas 9tos Wardos po war-
du Witauto Jagello laikys sa-
wo mitinga Subatoje 31 Kowo,
7½ adyna wakare saloje Pulaskio
po nr. 800 S. Ashland ave. ant
kurio szirdingai uzpraszo wisus
lietuwiws idant teiktusi pributie,
ir susitartie wienu balsu ka turi-
me iszrinktie ant aldermano sa-
wo Wardoje, bus laikytos kalbos
lietuwiszkos ir angelskos. prakal-
bes angelskai aldermanas Marti-
nas Krulewich.

KOMITETAS.

— Seredoje paczem widudie-
nyje ant kertes Clark ir Madison
sts. nekoks Olmsted perszowe gro-
matneszy Clifforda. Anas Olm-
stedas buwo kita syky gramatne-
sziu, o paskui kada jy atstato no
dinsto, tai ant jo wietos pasiliko
minetas Cliffordas, už tai szis py-
ko ant jo, kad jo wieta užeme ir
už tai užsimaine jy perszautie.
Pripilnawojo Clifforda ant aug-
szcziau minetos wietos, priselinias
isz užpakalo, szowe wiena syky
ia galwa, o kada tas parpuole tai
da du sykiu szowe jam in peczius
Daugybe žmonių subego ir palie-
monas pagawo žmogzudy Olmste-
da, o perszautajy nuweze in li-
gonbuty. Doktorai pripažysta jo-
gei Cliffordas mirs. Zmogzudis
uždarytas.

— Minetas Coxey, kuris orga-
nizawoja Amerikos darbinikus ir
weda in Washingtona, idant no
kongreso darbo reikalautie, pe-
reita sereda pasirodo Chicagoje.
Pirmiausei nusidawe in „Stock
Yardas“, ant arklų turgaus ir te-
nai susipažino su wienu arklų pre-
kiku J. A. McLeay, kuris teip gi
su Coxey ponorejo waziuotie. Co-
xey buwo puikei apsiwedias, pa-
de popieras apreiszkenczias mie-
ry jo kelones in Washingtona in
paskui abudu iszswazewo prie sa-
wo „waisko.“

NO REDYSTIE.

A. P. ALER, 76 N. Sherman st., Wilkos Barre,
Pa. yra agentu musu laikraščio; delto užpra-
szome gywenianzius Wilkos Barre, kurie noria
usziraszytie „Lietuva“, gali ir per agenta tai pa-
darytie in pinigų pas jy užsimoketie.

Robinsonas Kruzis

— ARBA —

Pasekmes nepaklūsnumo.

(Tasa.)

IX.

Gera pusadyny gulejo teip Robinsonas be-
dusziuos. Umai pradejo pamaži atsipeikietie. Sun-
kei atsiduso, atidare akis, apsidare aplink, tar-
si noredams persitikrint, kur yra. Pajuto, kad
pawojus praejo, pasiliko tik karsztis ir prakai-
tas ant wiso kuno. Už walandos kietai užmigo
ir miegojo no saules užtekejimo iki nusileidi-
mui. Miegas pastiprino nuilsusias sylas; tarsi
kita dwasia inejo in jy. Liga persigalejo, o isz
jos pasiliko tik maligna ir apetito stoka. Džiaugs-
mas suramino jy, kad iszwydo sawo lamas links-
mai sweikanczias jy po wisos dienos nesimaty-
mui. Robinsonas wienoje walandoje užmirszo wi-
sa pikta, kurio datyre. Prisdžiaugias isz lamu,
wel kietai užmigo, o atsibudo rytmetyje. Mie-
gas ir stiprus prigimimas pagelbejo jam atgaut
sylas teip, kad ant rytojaus galejo jau atsikelt
ir, nors kojios drebejo, wienok galejo pasiwaiks-
cziot biski

Nuslobias, swyruodamas iszejo ant kiemo
sawo gywenymo. Cze pakele akis in dangu. At-
gawynantis oras sawo sziluma, tekenti saule
lysdami isz tarpo medzių, linksmas czilbejimas
paukszezių, tyta prigimimo aplinkui, — tai buwo
stebuklinga regykla del Robinsono akiu. Jam
rodesi, kad katik ant swieto užgime. Atsiklau-
pe ir trumpai, bet karsztai pasimeldias, prade-
jo dairytis aplink: žiurejo tai ant dangaus, kurs
kurs buwo teip stebuklingas, tai ant medzių, ku-
riu lapus karsztai buczewo, tai wel rankomis
apkabinejo laimingas sawo lamas, kurios
linksmai aplink jy szokinejo. Paukszezių czil-
bejimas, kurio pirmiau kest negalejo, pasirode
jam gražiausiu ir mielausiu giedojimu. Klausie
wisko, ant wisko žiurejo, norejo wisa prigimima
inspaustie in sawo szirdy. Ir wel kazinkoks
saldus neramumas užejo jam ant szirdies ant ga-
lo gausios aszaros džiauksmo, aszaros laimes,
sujungtos su rikteliu balso, kurs iszsiwerze
jam isz krutines, atnesze nekiek palengwinima

Szwiežias oras ir tas inspuodis lyg per ste-
bukla pastiprino silpnas sylas ir atgawino su-
daužyta prota. Ligonis jau begijo aplink namus
su tokiu greitumu kaip tai kitados, gaudydams
peteliszkius. Labai norei pasieme suwest in
twarka sawo gaspadorystia, kuri jam besergant
biski isziro. Bet neužlgo nusimine, pamatias,
kad ugnis, kuria su tokiu rupestingumu užla-
kydawo, užgeso. Užsimisljo jis ludnai, nes
apsidairias pamate, kad wel yra waringame
padejime. Ostrigos, pienas, kokosinei rieszucei,
žala mesa, buwo jo wienatiniu maistu, — teisy-
be, užtenkanczių sziek-tiek, bet užaina klausymas
ir wisados jis gules juos turet. Labjausie jis
krimtsi, nežinodamas kaip pagerint sawo buwy.
Kagi jis gali dabar padaryt? wiska ka tik ga-
lejo padaryt, jau padare. Niekas kitas jam nepa-
siliiko, kaip tik nieko neweikt ir isletis. Nieko
neweikdamas buwo priwestas mislytie, o mislyt
ape ka, negalint atliktie tos misles, — apswarstyk
pats skaitytojau, ant kokiū pekliszku kankinimu
atweda toks padejimas. Pas silpnus žmonis toks
padejimas pagimdo wilties nustojima, nusimini-
ma, ir ant galo saužudysta. Ant laimes Robin-
sonas negalejo butie priskaitytu prie tokiu žmo-
nių, wienok ir jis nebuwo luosas no baisiu kan-
kinimu. Jis teip buwo pripratias prie darbo, ko-
kio nors užsiemimo, — kad rodesi, jog nieko ne-
weikdamas, gywent perstos. Zinojo tai gerai jis
pats, delto tai beperstolo mislijo ne ape iszswajo-
ta laimia, bet ape tai kaip szeip teip gywent iktol,
kol koks ypatingas atsitikimas nepermainys jo
dabartinio gywenimo. Delto tai iszpaskutinju
jieszkojo darbo, nes prie jo užmirszdawo sawo
padejima, ir buwo jam tada gerai.

Jau no senei jis mislino ar negales kokiū bu-
du pasidaryt luota; o ugnei užgesus da labiau
jam užsinorejo iszsprukt no tos neužgywentos
salos ir nuwykt in tarpa žmonių. Jam rodesi
kad Amerika gali butie netoli no tos salos, ant
kurios gyweno, ir kad turedamas koki nors, kad
ir mažausia luota, jis lengwai gales atwykt in
ja.

Wisas užimtas taje misla, iszejo wiena die-
na pajeszkot atsakanczio medzio. Neilgai jiesz-
kojas užtiko ant kokosinio medzio. Medis buwo
lyg tyczia panaszus in lowy ir padyrbus sziek
tiek isz jo galima buwo padaryt luota.

Bet nežinojo, ka su juom daryt. Galejo toky
gera medy lengwai pagadyntie, delto kad netu-
rejo atsakanczių yrankiu, o tada ar atras toky
kyta? prisieitu atsisweikt su luotu, o ape tai
pamisljus, szirpulys jy eme. Teip mislydamas
ir apswarstydamas, užsiženklinias wieta, kurioje
jis medis buwo, gryžo pamaži namo.

Gryždamas pakeleje rado ta, ka jau senei
turetie troszko.

Buwo tai lizdas papugos su jaunikiis, ku-
rie da skraidytie nemokejo. O kaipgi jis nusi-
džiauge radias tai! — su drebancziomis ranko-
mis, atsargei prisiartino prie lizdo, bet jautrios
papugos pajuto ir nuleke, palikdamos wiena,
kuria ir nutiko Robinsonui laimingai pagaut.

Zinojo jis, kad tie paukszezių lengwai peri-
ma kalba. Taigi iszmokinas sawo popuga nors
keleta žodzių, gales girdet žmonių szneka, ko
teip senei troszko. Tures tada su kuom pasikal-
bet. Labai atsargei parsinesze sawo izla (skar-
ba) namo, padare kaip galejo, gardely (kletka),
o inleidias in jy sawo draugelka, linksmas nuo-
jo guft.

X.

Tuom tarpu, kad Robinsonas mislijo, kaip
isz atrasto medzio pasidarytu luota, persitikrino
jisai, kad tas užsiemimas bus jam labai geras,
delto, kad nuwaiks no jo ludnuma, kurs jy be-
perstolo krimto. Taigi su didžiausiu noru pasi-
griebias akmeniny kirwy nubego prie medzio.
Bet prisižiurejas arcziau, wel atsipeikėjo, — dau-
gybe darbo be atsakanczių yrankiu, padarymas
luoto rodesi tik iszswajotu sapnu. Tukstanziai
kitu ant jo wietos butu pametia ta milžiniszka
darba, neturedami wilties atlikt jy. Bet ant to
reikejo but Robinsonu, reikejo teip troszkt isz-
sigaut no tos salos, kaip jis. Jis norei butu ati-
dawias pusia giwenimo, ogal ir wisa už wiena
walandela pasimatymo su sawais. Todel nesi-
dywykit, kad pasieme už darbo: kirtę ir kapojo
su sawo nawatnu kirwelu su iszturėjimu ir pasi-
ryžimu nepamest darbo, kol nepabaigs, kad ir
trauktusi tas per wisa gywenima.

Dyrbo jisai no užtekejimo saules ik pietu ir
padare medzio stuomenyje tokia maža sky-
la, kad ir sawo rankos negalejo indet in ja. Isz to
galime suprast koki ilgą laika ir koki warga rei-
kejo padet, kad wisa teip stora medy aptaszyt
ir iszkaptuot teip, kad butu panaszus in luota.
Užtat matydamas, kad darba reiks dyrbt per ke-
leta metu, pripažino už reikalinga padalint die-
na, ir paeilu kožnoje adynoje paskyrtie koki
užsiemima, nes jau prityrias buwo, kad darbsz-
cziam žmogui darbztumas ne tiek turi nuopel-
no, ka twarka ir atsakantis adynu padalinimas.
Ir teip ausztant kelesi Robinsonas ir ejo pas upe-
ly nusipraust galwa, rankas, krutinia ir kojias.
Neturedamas abruso, turejo iszdziūt ant oro; kad
greicziau iszdziutu, leke skubei namo; ten apsi-
taisydawo, paskui užeidawo ant kalno netoli sa-
wo urwo, isz kur buwo gražiausia regykla ap-
linkui, klaupdawo ir kalbedawo poterius, neuž-
mirszdamas niekados tewu. Paskui melže lamas,
kuriu jau turejo nemaža banda, priraudawo joms
geriausias žoles, o pawalgias, wiska mesdawo ir
eidawo ten, kur buwo medis — arba jeigu buda-
wo mariu atplauka, jieszkodawo ostrigu del pie-
tu. Lamos gi tuomet lakste ir gunesi aplink jy.
Pusdienyje mokino papuga isztart žodzius ir pe-
nejo kokosines rieszuceis, paskui per adyna il-
sejosi kur pawesyje arba sawo urwo. Tada ap-
link jy stowedawo lamos ir papuga, kaip koki
pawaldinei, — o jis lyg koks knuigaikstis kalbe-
dawo su jomis, duodawo paliepinus in dairyda-
wosi po sala, kurios buwo waldonu.

Ta laika jis teip perleisdawo, noredamas už-
ganedintie sawo norui, pasikalbetie su kuom no-
rint, noredamas užpyldytie ta tusztuma szyrdyje,
kury jis jaute sawyje. Lyg insimylejas klause-
si lamu baubimo, tarsi atsakymo ant sawo szne-
kos. Papugai isztarus keleta žodzių, kuriu jis ja
iszmokino, jo džiauksmas neturejo kraszto, —
girdejo žmonių kalba, — užmirszdawo wiska,
kas aplink jy buwo, ir rodesi jam, kad esas Eu-
ropoje, terp sawuju. Tas wienok traukdawosi
tik wiena walandą — apmesdawo ludnai akimis
aplinkui, o persitikrinias, kad wienas tik yra,
gailingai tardawo: o wargsze Robinsonai!

Antroje adynoje po piet wel ludawo užsie-
mias taszynu luoto. Ir teip sunkei dyrbant nus-
linkdawo jam dwi adyni. Joms nuslinkus eida-
wo ant mariu kraszto, isz dalies idant iszsimau-
dyt, isz dalies gi idant prisirankiot ostrigu.

Atliekama laika ik wakarui, apwersdawo
ant walymo arba sodinymo medziu, kasimo že-
mes ir tt. Wakarais, jei nebuwo kito kokio rei-
kalingesnio darbo, paprastai lawardawosi szau-
dyme isz šidoko, wartojime durtuwo ir tt., i-
dant užpuolus laukinias, ko kas walandą tikejo-
si, moketu kaip apsigint. Atejus pawasariui, sa-
wo lamas warydawo in stainela, apeidawo wisa
gaspadorystia, o iszwydias, kad wiskas ant sawo
wietos, prie menesienos ik deszintai adynai už-
siimdawo ranku darbais: taisydawo sawo drapa-
nas, tinkla, regzdawo pinklas ant paukszezių,
arba walydawo sawo gywenyma. Tokiu būdu
pragyweweno Robinsonas ant salos tris apskri-
czius metus. Per ta laika wisuomet buwo užsie-
mias su sawo luotu. O ar daug padare? O tai
nei puses stuomens da prideranczių neiszskap-
tawo. Taigi baime jy apeme, ar už kitu treju, o
gal ir ketweriu metu, isztengs ta luota pabaigt.
Wienok dyrbo nieko nepaisydams, nes ir ka gi
turejo daryt? Jukgi turejo butie kuom norint
užsiemias.

[Tolau bus daugiau.]

AKYWI

Apsireiskimai Swiete

ant kuriu žmones nuolatots žiuri, bet ju gerai nesupranta.

Barometras yra geras netikėtai pažinti, koke bus pagada, bet yra isz jo da kioniszska nauda. O tai su barometru meroja kalnu augstuma. Kuom augstciau žmogus užlipa ant kalno, tuom mažesnis oro stulpas jį spaudžia. Ant kalno oras wisuo met lengwesnis nei kaip pakalneje. Delto tat, jei nusinesztumei barometra ant augsto kalno tai pamatyumei, jog gywas sidabras dupleje nupultu žemyn. Mokyti žmones persitikrino, jog gywas sidabras nupuoia ant wieno milimetro žemyn ant kožo 10 metru ir 466 milimetru kalno augstumo. (Koke miera yra tie metrai ir milimetrai, galite lengwai permuntie kaip pasakysiu, jog wienas METRAS turi biski daugiau už keturiasdesztimis ir pusantro colo, o MILIMETRAS — tukstantine dalis tokio metro).

Esti barometrai da kitaip pritaistyti už tuos, ka aprasziau. Nekuriuose nera bludelo, tiktai apatinis dupleje galas esti užriestas augstytyn. Daro teipgi barome rus tokius kad duple su wisu nesimato, nes esti paslepta po lentela, o ant wirsaus matosi tiktai rodykle kuri rodo, kaip ant dziegoriaus.

Daro barometrus ir su wisu be gywo sidabro. Toks barometras yra padarytas isz žalvarines (masandzines) miklos paplokszesios dupleje wiszskai, tuszczios widuryje ir suriastos in lankely. Kad oras esti sukesnis, tada labiau suspaudžia ta lankely, turi jis labiau susirestie; kad oras esti lengwesnis—tada lankelis truputi atsitiecia. Su lankelo galais esti sujungta radykle, kuri rodo ant padalinimo ar bas pagada, ar lietis, arba ukama.

Gal kas mate lelukia nawatnai padaryta, kuri priesz lietu slepiasi in budela arba užsidenga su parsonu. Ta lelukia judina styga (struna) isz awies žarnos. Priesz lietu styga traukiasi ir pasidaro trumpesne, o priesz giedra labiau iszsitempia.

Daugiau patyria žmones moka tarpais inspet pagada ir be tokio prietaisu, žiuredami tik ant paukszeziu, ant kirmeliu arba ant kitu gywulu, ir ant to, kaip isrodo meno, kaip teka arba leidziasi saule... Mokyti tiegi, kurie darbuojasi po wisokias szalis ant mokslo ape pagada, rankioja žinias isz daugelo metu, kur kada kokia buwo pagada, isz kur ir in kur puezia wejai, ateina lietis, audros—ir kada. Tokiu budu iszmoksta ant tolesnio laiko persergetie wienas kita. Jaigu, duokime sau, per kokia wie ta eina audra, tai ten jau žino, in kur ji eis tolyn ir duoda žinotie per telegrama in kita wieta, kad ten žmones apsisaugotu. Szendie jau persisergsti wiens kita ape upiu patwynima. Iwad Krokawoje Wisia patwinsta, tai tuoju duoda isz ten telegrama in Warszawa, tada žmones jau žino isztikruoja, kad rytoj arba poryt bus potwynys ir apsisaugoja kaip reikiant. Teip su laiku žmones gal dawines wieni ki tiems žiniu* ape koža audra ir ape koža didesny lietu.

Wienok su tais prietaisais mes galime atnytie ape pagada tik pirm keleto adynu arba daugiausei pirm dwieju dienu. Bet jokiu bada negalime daziznotie pagados isz augstos pirm keli me nesiu ir metu. Raszo po kalendorius ape tai, koki bus metai, koke pagada prie kožo menesio atmainos; bet tas wiskas yra begedizskos melagystes. Tie, ka teip raszo, patys juokiasi patyliom isz kwailu žmoniū, kurie jiems tiki; ir patys kalba teip, kaip ir asz pats karta no ju girdejau:

“Ka daryt, kad kwailiems žmonems tas patinka, kad kalendoriuje stoveti ape pagada. Kaip ape pagada paraszysiu, tai daugiau mano kalendoriu iszpirks... Tiems, kurie tokius kalendorius iszduoda, nerupi žmoniū nauda, tik sawe tocas pelnas, kad ir butu negražiū budu uždirbtas. Kad ir ateitiks koky karta isznetyeziū wienoje wietoje teip, kaip raszo kalendorius, tai užtat kitoje wietoje lengwatieki žmones szimta kartu apsigaus.

Kas yra reikalingiausias gywenimui?

Gal pasakysit, kad reikalingiause yra duona ir wanduo, arba walgis ir gerimas, delto kad kožas žmogus tais daiktais turimaitytis kasdien. Tai teisybe. Jaigu maisto ir wandens žmogus pristygta, tai numirtu isz bado ir trozskimo. Bet yra da wienas daiktas reikalingesnis gywenimui. Be walgymo ir gerimo žmogus gali iszturetie gal wiena diena, kita, trezia, o kartais net ir daugiau—ir nors toks badawimas esti sunkus, bet smerzio teip weikei da neatweda. Tuom tarpu yra wienas daiktas, be kurio niekas nei wienos adynos ce iszturetu, numirtu.

Daugiau in tankiau, nei kaip duonos ir wandens, žmogus reikalauja oro. Newalgo jo ir negeria, bet wisuomet juom dusoja, kas walanda intraukia jį per nosy ir gerkla in plaučius, kurie yra kruti neje isz abiejū pusiu szirdies. Oras inejas in plaučius susijungia ten su krauju, apczystija ta krauja ir ir atgiawina jį. Kad žmogus netektu oro, arba d dusoat negaletu, tai kraujas tuojaus jame pak gestu ir žmogus numirtu.

Teippat kaip žmogus, teip ir wisoki gywi su twerimai reikalauja oro, wisoki žeminei ir wandeni nei gywulei. Zuwis gywena wandenyje ir wandeniū dusoja, traukdama jį in sawe per skykas, ka yra pažandese. Bet tame wandenyje yra teip pat daugybe smulkucziū oro burbuolelu—in tie tai burbuolelei zuwis krauja iszcystija ir atgiawina. Kad werci wandenyje ant ugnies, tai matai, kaip isz jo iszeina burbuolelei ir plyszta ant wirsaus. Teip isz

werdanczio wandens oras iszeina. Delto tai nors perwirintas wanduo atauszta wienok zuwis jame gywent negali. Indek in toky wandenygywa zuwy, o nežiugo nudwes, del to kada nera del jos tenai oro dusotu. Bet ir ant atwiro oro be wandens zuwis teippat neiszturi, delto kad skykas, per kuriais dusoja, uždziusta ir užlipa teip, kad oras per jas peireit negali—in zuwis uždunsta.

Ne wisas wienok oras yra reikalingas gywenimui. Oras susideda isz dwieju atskiryu dalu susimai sziusiu terp sawias. Wiena isz tu dalu wadinasi AZOTAS, o kita TLENAS, arba kitaip RUGSZTGIMIS. Toji antra dalis yra teip reikalinga gywenimui. Azotas ir tlenas ore yra teip pat susimai szia kaip ne nelyginant degtieje wanduo ir spiutas. Pats grynas spirutas yra labai smarkus, deginantis; taigi kad jį galetu gertie, sumaiszo su wandeniū. Panaszai ir grynas tlenas butu persmarkus ir kenktu sweekatai; delto tai Diewas teip padare, kad ore tlenas yra praskiestas su azotu ir jo smarkumas sumažintas. Mokyti žmones moka atskirtie tlena no azoto ir persiludyjo, kad penkiose kwortose oro—azoto yra net keturios kwortos, o tleno tik wiena kworta.

Mums dusojojant dalis TLENO jungiasi plaucziuose su krauju, o wisas AZOTAS iszeina paskui per nosy ir burna atgal oras. Jei grincioje susirinks daug žmoniū, o duris ir langus stiprei uždarys, ir ilgai ten sedes, arba miegot atsiguls, tai bewiek wisas tleas isz oro isznyks per dusawima, grincioje pasiliks tik azotas,—ir oras pasidarys teip sunkus, kad žmones jame numirt turetu, jai neapsižiures pirm laiko. Delto wienoje nedideleje grincioje daug žmoniū wienu kartu gywent ir miegot nepriwalo. Retai, teisybia pasakius, atsitinka, kad žmones wisa tlena isz oro sunaudotu ir paskui užmigtu ant smerzio; bet už tai esti labai tankei, ypacz po miestus, kad daug swieto tilpdami angstzoje grincioje dusoja wisuomet sunkiu oru, kuriame tleno yra permaža, o per tat slobsta ant sweekatos, sudziusta ir lengwai inkrinta in wisokias ligas. Smarkiausei tas atsimusza ant wauku.

Kad persitikrintie, kas tai atsitiktu su žmonem is jaigu ilge sedetu angstzoje ir stiprei uždarytose grincioje, galime padaryt bandyma su žiurkia. O tai inleiskime žiurkia in stikliny puodely, duokim jį ten estie ir gert, ir aprizkime stiprei puodelo wirszu su pusla. Nežiugo pamatissime, kaip žiurke prades slobtie, nuldnes, paskui inkris in miega, o ant galo, pritrukus tleno nudwes.

Toky bandyma, kaip su žiurkia, galim padaryt su ugnia. Taigi uždegkime žwakes galaly ir instatykim jį in stikliny puodely, o paskui puodely uždegkim su kuom norint. Tada žwake weikei pati užges. Kaip gawiuimui krauju, teippat ir gawiniimui ugnies rugsztgimis arba tlenas yra butinai reikalingas ir be jo niekas degtie negali. Žwakes ugnis gali degtie puodelyje tik itkol kol tleno užteks, o kaip tik jis isznyks, tuoju ir žwake užges. Norint, kad ugnis gerai degtu, reikia tam daug oro su nauju tleno prie jo wartytie. Delto gi peczyus ir kaminus teip dryba, kad butu didelis oro traukimas o kalwese gelež-i suwirint wartyto dumtwias, kuriuos kaskart pritraukia in sawia naujo oro ir dumia jį smarki ant ugnies. Smarki warydami ora ant ugnies, galime hepsna inwartytie in tokia syla, kad netik inkaitys geležy ik baltumo, bet ir suwarins ja wiszskai, lyg swieto szmotely ir tada geležis leis sis, kaip wanduo.

Jei toks daiktas dega tai reiskzia kad jis jungiasi su tlenu arba rugsztgimiū, kurs prieina prie jo isz oro. No to susijungimo deganczio daigto su tlenu darosi teip karszta, kad tas daiktas persimaino in angly, paskui anglis, susijungdamas tolau su tlenu ir kaisiamas da smarkiau, persimaino in liepsna. — o antga o jau wiszskai susijungias su tuom pacziu tlenu kišta in ora ir jau tada wadinasi DUJA arba ANGLINE RUGSZTIS, arba staczai ANGLARUGSZTIS. Ta anglarugsztis ne yra tas pats, ka dumai. Dumai, kaip kiek wienas žino, esti juodi, pikti, arba melni, grauzia nosy ir akis, rukina koža daikta, pro kuri praeina, ir iszduoda sudziūns. Dumai esti tada, kad medis, anglis arba kitas koks daiktas neperdege gerai, nesusijunge da wiszskai su tlenu. Anglarugsztis pasidaro tada, kad anglis wiszskai sudege, tai yra kad anglis ik pa-kutiniū susijungia su tlenu. Anglarugsztis neturi jokio kwapo nei spalwos (kolerio) ir teippat yra peržiurima kaip oras, taigi natytie ja akinis negalime. Tiktai mokyti žino, kaip ja iszskirti.

Galime pasakytie, kad in musu gywenimas yra panasus in degima. žmogaus kraujas yra sziltas, lyg butu ant ugnies su-zildytas—in no kraujo wisas kunas susizildo. Ar žiaot jus, delko tai? O tai delto tik, kad duosnojant teip pat kaip isz deganczio medžio, iszeina isz žmogaus anglarugsztis, kuri per burna ir per nosy pasikela oran. Mu-u kraujas teippat turi sawyje angly, nors gal newienas nusi-dywy, kad neyra no to juodas. Betgi ir pats anglis newisados esti juodas. O tai brangiausis ir kiecziausias ant swieto akmuo, deimantu wadinamas, kur yra perregimas, kaip stiklas ir tankiausei neturintis jokios spalwos, tai yra tas pats anglis, tik tai kitame pawidale, neikaip tas, kury matome peziuje malkoms bedegant.

Anglarugsztis, susirinkdama isz dusawimo žmoniū ir gywulu, o podrang isz degimo lampu ir žwakiu, padaro angstzuse gywenimuose da didesny suokuma. Bet yra ant jos waistas. Reikalauja jos augmenys ir dienos mete traukia ja in sawia per sawo lapus; užtat jai nori jos nusikratyti, tai laikyk ant lango kwietkas. Yra tai labai geras waistas, ypacz del mokyklu, prieglaudos namu ir fabriku, kur dienos mete daug žmoniū esti užsidaria. Delto tai po miestus turi iszsodintie uleyzias su medžiais.

Ape trejoje kunu padejima.

Ar pamislyjote kada ape tai, kad wisi daiktai ant žemes yra trejoji: turi trejoja pawydala, trejoja padejima? Sztai, pawezidon, akmuo, geležis, medis, ledas... yra kieti ir sunku juos padalint in dalis, in smulkesnius szmotelus. Kad atidalint no jų szmota, tai reikia atkirst, atmuszti arba atskelt.

[Tolau bus daugiau.]

Pajieszkojimai.

Asz Jonas Walunas, pajieszkaū Jono Wiceszos, paeinanczio isz redyos Suwolku, Kalwarijos paw. widutinio ugio. Kas ape jį dūs žinia gaus 10 doleriu.

Duokit žinia ant tokio adreso: John Walen, box 5. Ladd, Ill. (3—4)

Kas žino, kur dabar randasi Antanas Matilunas, paeinantis isz Kauno redybos, Panewezio paw. Ramigatos parapijos. Jau du metai kaip Amerike. Pirmiau buwias jo toks adresas: Quinsigamond, Mass. Box 59. Jo pati Lietuwoje yra waringam padejime. Prasza duot žinia ant adreso tokio:

Ant. Kaupas, Polish Seminary, Detroit, Mich.

Del perkancziū knygas.

Girdetie, kad daugelis bedawoja, nežinodami kaip galetu sau knygas parsigabentie, o labjusei rupinasi nežinodami kiek pacztos jiems kasztuos. Delto gi norime paaiszkytie, kad mes wisiems, pas mus knygas perkantiems, iszsiumcziamie sawo kasztu. Noredami gaweie kokiū knygu, tai tik prisiskitia pinigūs kiek kyugos werte, o kasztus prisuntimo mes patys apmokesime.

GRAND EXCURSION

Diena 10 Balandžio, utarnyke bus didele excursija in lietuwisz kas kolonijas Arkanse, waziuos daugybe lietuwiu. Delto jaigu kurie noritia ant tos dienos waziuotie, tai atsizaukia in Union Land Co. arba in redystia „Lietuwa“, o isz Chibago gausitia nekiek pigesnius tiketus.

Ant pardawimo puiki Lota ant Bridgeporto, prie iszblokwotos uleyzios Auburn ave., tiktai pusantro bloku no lietuwisz kas bažnyczios, kur lietuwisz pasistatias nama galetu tik isz rento gywentytie; ne teip kaip nekuri neiszmonei susipirko kur ten haukuose Waukegan, mokedami už lota widuryje hauku po \$1000 ir po daugiau, o szendien neturi ka tenai weiktie. Pirkitia ant Bridgeporto, pastatykitia nama, o patys rentaukyki jumis jį iszmokes. Ant Bridgeporto nera nei wienos stubos tuszczios. Dazižnokitia ape ta lota Redysteje „Lietuwa.“

Apzwałga“ dwinedelinis katalikiszkas laikrasztis iszeina Prusuose du syk ant menesio, talpina wisokias swarbias žinias isz Lietuwos ir kita szalu, kasztuoja ant metu pusantro dolerio (\$1,50) Norintieje turetie taji laikrasztį gali iszsirasztytie per redystia „Lietuwa“ kožame laike ir už ta paczia prekia \$1.50.

MORRIS ABRAHAMS

prekejas wisokiū gerymu

WYNU, LIKIERU ir ARIELKU

o teipgi užhiko puiku Saluna ir szalta Alu, naminis ir importawotus Cigarus.

166 Delaney st. kerte Clinton NEW YORK. (17-6)

ISRAEL SCHENKER,

fabrikantas ir importieris

Rusku Paperosū,

Turkiszko Tabako

ir

Hawanos Cigaru.

Parduoda pakeleis ir dastato didelius apsteliwamus in kitus sztorus ir in sawius.

43 Essex St., NEW YORK. (7-4)

O wisokiū ligū wienantine gydyla yra

“TRAWICIEL.”

be kurio Europoje didžiausi namai ne gali apsteltie. Gydymo wisokias užsienybiu ligas, kaip tai: Prietwariu, Skaudelima galwos, Dėlowa kepenu, Gelligla, Reumatizma, Wandeniū aptingima, Karztligia, Rozia, Szasas, Drugy, Skropu, Niegus, Kirmies, Szasus, Suwoida, Wėgy, Gėryza, Sopelis ir žėdiolus, Kautu skaudelima, Szukudima, Moteriu ligas, Uždegima plauziū, Gėryzu skaudelima, Gėrywos užima ir t. t. Toji gydyla “TRAWICIEL” yra ne apskytai gėybanti: kas pyrima karta pabandyti, tai ne tik ta džiaugias, bet kietiems ja weys. Ja gydyla gali gautie tiktai pas mane; po simintini wieno dolerio tuojaus bus jums įste. Adresas:

A. S. BOJANOWSKI, 885 W. 19-th Str. Chicago, Ill.

Pirma Lietuwiszka Kolonija

po wardu „Lietuwa“,

GRAND PRAIRIE, ARKANSAS.

Derlingiausi haukai isz wisos waltes, Arkanse.

ape penkesdesztis tukstancziū akru wienam gabale

po abiem pus nu celėzinkelo “Memphis & Little Rock”, tarpe tu hauku randasi miestelia Hazen kur žmones gali sutwerty sau didžiausia ir puikiausia parapija. Komitetas aprinko taja wieta kaip geriausia del uždejimo Lietuwiszkos kolonijos.

Wisoki jūwai dera labai gausei,

prietam auga bowolna, o wa sei sodu puikiausi isz wisu Suwienytu Walstiju. Klimatas swiekas, žiemos trumpos, o wasaros ylgos, karszuo dideli nera, sziluma lyginawu Chigagos.

Wanduo swiekas. Szulnei gylo no 20 iki 50.

Apilinku iszsidradzitia straipsnelis puikios girios, farmerai gali gautie haukus su giria ir be girios. Baki ir lentos neiszaikyti pigios del pasistatymo sau namu.

Preke hauku no \$6 iki \$8 už akra.

Mokasi \$1,00 isz wirsaus už koža akra, o likusi suma iszsidalina ant 5 metu iszmokeszciu.

Norinti tikrai dazižnotie ape wisia raszkytita in

UNION LAND COMPANY,

163 Washington St., Chicago, Ill.

REDYSTIA „LIETUVA“,

954 33rd Street, Chicago, Ill.

ABRA PAS KOMITETA

A. Bijanski, 626 W. 17-th St. J. Butkus, Hazen, Ark.

CHICAGO, ILL. P. O. Box 82

Geriausie uzeiga pas

L. AZUKA,

3301 Auburn Ave., kampas 33ezios ul.

NETOLI LIETUWISZKOS BAŽNYCZIOS.

— Užlaiko puiku —

SALUNA IR HALA

del mitingu, balu, weseliu ir kitokiū susirinkimu.

Pakeleiwis atkelawias gali apturetie puikia nakwynia, gera roda, gardu Alu, wisokias Arielkas, kwe jenczius Cigarus ir tt.

Jaigu sziczia atkelausi, Ateik broli pamatytie

Pas Azuka wiska gausi. Ir to wiso pobandytie.

Ben. Hatowski,

ZIEGARMISTRAS

— parduoda —

DEIMANTUS,

ZIEGORELUS,

ZIEGORIUS ir

AKULORIUS.

527 S. Canal ir Judd uliczios,

CHICAGO, ILL.

Tajso wisokius zegorelius, zegorius ir kitokius aukrynius daiktus, zabatimas ir sidabrinimas wisokiū daiktu labai pigie, aukcszinius sydabryni zegorius iszwejeze kaip naujus. Isz plauku lenocelius darto ant orderio.

Ziegorelia ezietyvmas 50c. Sprendzina 50c. Styklas ir skazupkos 10c

Szlubnieji ziedaj 56 ir 72 prabos nog \$3 iki \$6. Sidabrinai

“Elgin” zegoreji \$7.00. Wyska garantawoje ant metu.

SPAUSTUWE

“LIETUVA”

— SPAUSDINA WISOKIAS —

Knygas, Konstitucijas del draugyszeziū, wisokius Tikietus

ant loteriu ir balu, Programus ir kitokius reikalingus

drukus del teatru ir kitokiū balu ir t. t.

Darbas atliekamas puikel greitai ir pigai.

TEIPOGI PARSIDUODA

Lotos, Namai ir Farmos geriausiose wietose.

Parsiduoda

ANT SMARKIAUSIU LAIWU.

SIUNCZIA PINIGUS

in Lietuwa ir in wisas dalis swieta per

geriausias bankas.

OFISAS: 954--33rd STREET,

CHICAGO, ILLINOIS.

Ofisas esti atidarytas kasdien no 7 adynos ryto iki 9 wakaro, o nedeloje no 12 widurdiemo iki 9 wakaro.

California Wine & Liquor Co.

M. RUBIN,

384 BLUE ISLAND AVE., KERTE HENRY ST.

CHICAGO, ILL.

Importawoti ir naminei Wynai ir Likerei.

Kalifornijos Wynai no \$1,00 už galona, iki \$4,00

Arielkos “\$1,25 “ “ “ \$5,00

Brandies “\$1,50 “ “ “ \$6,00

Wisoki gatunkai Saliaus Wynu, Arako, Kimeio, Alaus bonkose ir kegesse ir t. t. Wiskas yra geriausio gatunko, o prekes labai pigios. Užpraszymus per gramatas greitai iszpydome. Mes da statome užpraszytus taworus in koža daly miesto už dyka.

Užpraszytis kokiū gerymus, gali gramata rasztytie angelkai, woksizkal, lenkizskai, lietu wiszkal ir ruskal.

M. RUBIN,

384 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

